

• EL TRO •

EL RITME D'UN TIMBAL saludava el nou dia. El Tro acabava de sortir del corral i emprenia la primera cursa per l'era. Les ferradures picaven el terra amb la gràcia d'un músic. L'animal necessitava sentir-se trotar amb la crinera al vent i movia el cap amunt i avall sense parar o el girava a un costat mentre gronxava el cos en un balanceig elegant. Era la dansa de cada matí, un acte de celebració del nou dia, el desig de mostrar-se viu, impetuós i alegre.

EL TRO ERA EL CAVALL de l'hort, no n'hi havia d'altre. Hi havia dos gossos, un exèrcit de gats mata-rates, gallines grata-sots, porcs, conills, ovelles, cabres i cabrits. Però, de cavall, només n'hi havia un, el Tro. Peça única. El Tro era araboandalús, el pare àrab i la mare andalusa. Pel seu cos corrien sangs nascudes als oasis dels deserts i sangs escalfades pel sol que daura oliveres. Dues sangs barrejades harmònicament. Agilitat i força en un sol líquid. I el Tro tenia sang. Era jove, acabava de fer cinc anys, l'equivalent a l'edat d'una persona d'entre divuit i vint anys. Tenia la pell negra com el carbó i lluent com el codonyat, i enmig del front una taca blanca en forma de rombe.

EL TRO ERA UNA de les aficions de l'amo. Li agradava muntar a cavall, li agradava cavalcar. El muntava a pèl: sense regnes ni sella ni estreps, ni res de res. L'amo s'aferrava a la crinera amb les dues mans, estrenyia els genolls als costats del cavall i trotava i galopava pels camins terrosos dibuixats entre la taca verda dels horts d'aquella contrada. I mentre corria entre camps de tarongers, els pagesos que el veien passar a la vora del camí el saludaven aixecant el braç o traient-se el barret de palla que agitaven a l'aire. El Tro muntat per l'amo i galopant entre els horts era un riu sorollós de vitalitat que inundava d'emoció i de bellesa els dies pacífics i silenciosos d'aquella vall tranquil·la.

T
ro

Tro

CADA DIA SORTIEN a córrer una estona cap al tard. Impacient, quan l'altura del sol marcava l'hora de la cavalcada, el Tro s'acostava a la porta de la tanca metàl·lica que envoltava l'hort i que l'obria a un caminal exterior. Renillava. Renillava i bufava movent el cap per fer-se sentir fins que l'amo deixava de feinejar i l'anava a trobar. Les curses de la tarda eren una diversió que cavall i home compartien; però també eren un entrenament per a competir de tant en tant en les curses que s'organitzaven a les festes majors dels pobles dels voltants o, un cop a l'any, a la celebrada diada de Sant Antoni dels burros. Acabada la passejada al trot i al galop, tornaven cap a casa i el genet dutxava el Tro a raig de mànega, li raspallava la crinera, la cua, les potes i el cos en general, i el conduïa a la quadra. Allà podia beure l'aigua fresqueta de l'abeurador mentre l'amo li deixava a la menjadora mitja galleda de pinso i un bon feix de palla. El sopar era servit.

I JUSTAMENT S'ACOSTAVA per aquells temps la festa de Sant Antoni i les diverses activitats entre humans i animals que omplien d'alegria la festa. I les curses de cavalls, de matxos i d'ases. L'any anterior, el Tro i el seu amo van estar a punt de guanyar, però un últim revolt del circuit agafat amb massa velocitat els va fer perdre la primera posició. Van quedar segons. La cursa de ca-

valls la va guanyar el Trident, un cavall portuguès de pell de cafè amb llet que muntava el ric del poble, justament conegut amb el sobrenom del Ric. Aquest any no se la podien deixar escapar, la cursa de Sant Antoni. Les darreres setmanes s'havien entrenat a consciència. Els darrers dies abans de la festa havien pogut córrer pel circuit, que, de fet, era un terreny habilitat com a hipòdrom per a l'ocasió. Tot era a punt. Cavall i home també. El caràcter casolà de la festa permetia que els participants a la cursa poguessin córrer equipats com volguessin. El Tro corria, com sempre, a pèl, més lleuger que la resta de cavalls. Potser per això els del poble van batejar el seu amo amb el motiu d'Indi, perquè la seva manera de muntar els recordava les imatges pròpies de les pel·lícules de l'oest americanes en què apareixien els indis muntant sense sella els seus cavalls decorats amb pintures de guerra.

ARRIBAT EL DIA de la cursa, el Tro i l'Indi se sentien animats i amb plenes facultats per aconseguir travessar primers la línia de la meta. Van fer un parell de voltes d'escalfament pel circuit. L'Indi va provar el galop al llarg d'una distància curta per no cansar el cavall. A la cursa, hi participaven nou genets i cinc amazones. Hi havia competència i ganes de guanyar. Es van situar tots a la línia de sortida. Sortir bé era força important

per no perdre posicions de bon començament. El toc de xiulet d'un dels organitzadors va assenyalar l'inici de la prova. El Tro i l'Indi van sortir prou bé perquè de seguida van quedar col·locats en tercer lloc. El primer lloc ja l'ocupava el Trident; el Ric semblava tenir la intenció de repetir victòria. L'Indi xiuxiuejava a l'orella del Tro: va, valent, va, menut! El cavall que anava en segona posició només els treia mig cos d'avantatge i el Tro anava reduint la diferència amb autoritat. Va, valent! El Tro corria més. El va poder igualar, el segon. Tots dos eren, si fa o no fa, segons, ara. Fustigat per la verga del seu amo i els crits, el Trident no afluixava. Va, valent, va, menut! El Tro va ocupar ja el segon lloc amb un cap de distància per davant del seu seguidor i començava a escurçar la diferència que el separava del Trident. El Ric no parava de mirar enrere. S'ho veia a venir, el que passaria. Va, valent, va, menut!, cridava l'Indi al seu cavall. El Tro i l'Indi ja eren a mig cos del Trident. Van agafar un dels revolts més difícils. Calia vigilar, no fos cas que esgarressin la cursa com a última hora de l'any passat. L'Indi va contenir una mica el Tro estirant-li la crinera lleugerament cap endarrere fins que l'animal va haver traçat la línia del revolt. Va, menut, va, valent! El Trident només els passava un cap, ara. Ja el tenien, perquè quedaven prou metres de dis-

T
ro

tància fins a la línia d'arribada. Aquest any tenien la victòria a l'abast. El Tro podia guanyar el Trident. L'Indi ho estava notant. El Ric va fuetejar amb més ràbia la seva cavalcadura. La fuetejava i no parava de fuetejar-la. Cada cop més seguit i amb més força. No volia perdre, el Ric. I estava perdent per moments. Els cavalls, suats, bavejaven bromera blanca i espessa per la comissura del morro. L'esforç era al límit. I els genets continuaven esperonant els seus cavalls. El Tro feia puntetes al Trident. Va, valent, va, menut! El Tro igualava el Trident i al cap de res aconseguia avançar-lo molt lleugerament. Però corrien encara frec a frec. Les cames dels dos genets també contactaven, de tant en tant. El Ric fuetejava i fuetejava el Trident, i quan quedaven només vint-i-cinc metres per a l'arribada, ho va fer amb tanta mala fortuna que en un dels moviments del seu braç va colpejar amb el fuet, involuntàriament potser, el morro del Tro. L'animal, sorprès i espantat per l'agressió, va descentrar-se, va fer un moviment estrany amb el cos, es va entrebancar i va caure a terra espectacularment. El Trident també es va espantar, va sortir de pista just davant mateix de la línia d'arribada i va haver de galopar uns quants metres pels camps interiors del circuit abans no va poder ser aturat pel seu genet. L'Indi va quedar contusionat per tot el cos i encara sort que no es

Tro

va trencar res. Estirat a terra, adolorit per la caiguda i decebut pel final de la cursa, va quedar quiet i pensatiu. Va ser el Tro, que sortosament tampoc no havia patit cap ferida important, el primer en anar-lo a buscar. El cavall, amb la punta del morro vorejat de saliva escumosa, fregava la cara de l'amo i li donava consol. La cursa la va guanyar el cavall que havia de quedar tercer. La caiguda i el descontrol dels dos que anaven primers van afavorir el guanyador. El Tro i l'Indi haurien d'esperar la cursa de Sant Antoni de l'any vinent.

Tro

EL RIC VOLIA repetir la cursa aquell mateix dia. Descansar una mica i a tornar-hi. Cap dels altres genets i amazones no ho va voler. Els excessos entre la pugna de dos van donar la victòria a un tercer.

DES D'ALESHORES, el Tro mai no es va mirar amb bona cara el Trident ni el seu amo tibet. Ni amos ni cavalls van ser més, els uns amb els altres, gaire amics. Més que res, perquè els quatre anys següents la cursa de Sant Antoni la van guanyar el Tro i l'Indi.

I ENCARA AVUI, cavall i home, bastant més grans tots dos, surten a cavalcar cada tarda pel mig dels horts de tarongers. Ja no tornaran a guanyar mai més cap cursa de Sant Antoni ni de cap altre sant. Contra els anys, no s'hi pot anar. Les potes del Tro són com les cames d'un home de cinquanta anys. Massa anys, per córrer. Massa

anys, per lluitar. Avui, entre els tarongers de l'hort, el Tro pastura plàcidament, com sempre. De sobte, se senten un parell de trets i tot seguit el soroll del motor d'un cotxe que arrenca corrents i fuig. El Tro jeu a terra ferit de mort. Abans de tancar els ulls definitivament veu boirós un retall de cel i un núvol en forma de rombe com la taca blanca del seu front.

• • •

T_{ro}